Eduskunnan hallintovaliokunta 6.2.2026

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta (VNS 6/2025 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikossa kuvatusta valtioneuvoston selonteosta VNS 6/2025 vp. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavasti:

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää valtioneuvoston selontekoa sisäisen turvallisuuden vahvistamisesta tärkeänä ja ajankohtaisena linjauksena, joka tukee koko yhteiskunnan toimintavarmuutta ja kriisinkestävyyttä. Selonteko osoittaa selkeästi, että turvallisuus on yhteinen asia, ja sen edistäminen edellyttää laaja-alaista yhteistyötä eri hallinnonalojen välillä. Liikenne- ja viestintäministeriö hallinnonalan tehtävät liittyvät sisäiseen turvallisuuden Valtioneuvoston periaatepäätöksenä annetussa Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (2025) määriteltyjen tehtävien kautta.

Ministeriö näkee selonteossa tunnistettujen toimenpiteiden vahvistavan myös niitä osa-alueita, joilla liikenne- ja viestintäministeriön toimialalla on keskeinen rooli. Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen niin meri- kuin maa-alueilla, meriliikenne, kyberturvallisuuden kehittäminen ja viestintäverkkojen toimintavarmuuden turvaaminen ovat kaikki teemoja, joissa ministeriö ja sen hallinnonala konkreettisesti edistää yhteiskunnan turvallisuutta. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan viranomaisia ei perinteisesti ymmärretä kuuluvaksi sisäisen turvallisuuden viranomaisten joukkoon, mutta liittymäpinnat ovat vahvat niin virastojen kuin erityistehtäväyhtiöiden osalta.

Periaatepäätös tukee hyvin ministeriön strategisia tavoitteita ja linjauksia. Erityisesti digitaalisen infrastruktuurin ja kuljetusketjujen häiriönsietokyvyn vahvistaminen ovat alueita, joissa ministeriö on jo aktiivisesti mukana, ja periaatepäätös vahvistaa tätä työtä. Selonteossa nostetaan esille satamien häiriöttömyyden turvaaminen, mikä on Suomen viennin ja tuonnin kannalta olennaisen tärkeää. Satamiin yhdistyvät eri liikennemuodot ja toiminta on hyvin tietointensiivistä, joten häiriöttömyys on varmistettava niin fyysisesti kuin kybertoimintaympäristössä. Selonteossa on myös tunnistettu tarvetta kehittää energiaverkon suojaamista, mikä lisäisi toimintavarmuutta myös liikenne- ja viestintäministeriön toimialalla.

Liikennepalveluiden häiriöttömällä toiminnalla on vaikutusta sisäiseen turvallisuuteen. Liikennejärjestelmän tulee tarjota toimintaedellytykset koko yhteiskunnalle niin normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa kuin valmiuslain tarkoittamien poikkeusolojen aikana. On tärkeää, että Suomessa voidaan luottaa liikennejärjestelmän toimivuuteen ja resilienssiin kaikissa olosuhteissa ympäri vuoden. Toimintaympäristössä tapahtuneet suuret muutokset edellyttävät, että Suomi tarkastelee kansainvälistä logistista asemaansa uudelleen ja parantaa sitä

vaikuttavasti. Tähän vastaamme osaltaan pohjoismaisella yhteistyöllä ja toimimalla aktiivisesti Natossa Suomen logistisen aseman turvaamiseksi. Liikenteen pohjoismaisen varautumisyhteistyön (NTPC) työkenttä on laaja-alainen ja käsittää koko pohjoismaisen liikennejärjestelmän. Tällä hetkellä työtä tehdään erityisesti yhteisen pohjoismaisen liikennejärjestelmästrategian valmistelemiseksi. Tarkastelussa ovat rajat ylittävät yhteydet huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden näkökulmasta. Näillä toimin vahvistamme myös sisäistä turvallisuutta.

Ministeriö suhtautuu erityisen positiivisesti turvallisuusselvityslain uudistamiseen, jotta laki saataisiin vastaamaan paremmin nykypäivän tarpeita. Kehittämisessä tulee ottaa huomioon muun muassa prosessitehokkuus, kansainvälinen yhteistyö sekä toimitusketjut.

Ministeriö pitää tärkeänä, että periaatepäätöksessä korostetaan ennakoivaa varautumista, yhteiskunnan luottamuksen ylläpitämistä ja kansalaisten turvallisuuden tunnetta. Nämä ovat myös liikenne- ja viestintäministeriön toiminnan keskiössä, sillä turvallinen ja toimiva arki edellyttää luotettavia yhteyksiä, sujuvaa liikennettä ja häiriötöntä viestintää.

Kyberturvallisuuden yhteistoimintamalli Suomessa vastaa periaatteiltaan kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamallia ja se on kuvattu Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa liittyen vahvasti myös sisäiseen turvallisuuteen. Yhteistyön perustana ovat lakisääteiset tehtävät, yhteistyösopimukset ja yhteiskunnan turvallisuusstrategia, jonka jokaisessa strategisessa tehtävässä otetaan huomioon kyberturvallisuus. Kyberturvallisuuden yhteistoimintamallissa ja kyberturvallisuusdirektiivin tarkoittamassa kyberkriisitilanteessa toimivaltaiset viranomaiset johtavat häiriötilanteen hallintaa kukin tehtävänsä ja toimivaltansa puitteissa. Toimivaltaiset viranomaiset, toiminnan yhteensovittaminen sekä tukeminen määritetään tarvittaessa yhteiskunnan kriisijohtamisen mallin mukaisesti.

Yksityisen sektorin toiminnot, osaaminen ja voimavarat muodostavat merkittävän osan Suomen kansallista kyberturvallisuutta. Kansallinen kyberturvallisuus ja kyberuhkien torjunta rakentuu pitkälti viranomaisten ja yksityisen sektorin väliselle luottamukselliselle yhteistyölle. Eri toimialoilta vapaaehtoisesti saatu tieto kyberuhkista ja -poikkeamista muodostaa tärkeän perustan kansalliselle kyberturvallisuuden tilannekuvalle ja kyberhäiriötilanteiden tilanneymmärrykselle. Kriittinen infrastruktuuri on pääosin yksityisen sektorin omistuksessa, minkä vuoksi tiivis ja luottamuksellinen yhteistyö yksityisen sektorin kanssa on välttämätöntä kansallisen kyberturvallisuuden ylläpitämiselle.

Suomessa on kansainvälisestikin ainutlaatuinen vapaaehtoisuuteen perustuva luottamusverkosto, jossa jaetaan tietoa kyberturvallisuudesta sekä kyberpoikkeamista- ja uhkista. Niin yksityisen kuin julkisenkin sektorin toimijat osallistuvat verkostojen toimintaan, joka perustuu toimijoiden väliseen luottamukseen. Selonteossa mainittujen lainsäädännön uudistustarpeiden arvioinnin yhteydessä olisi syytä varmistaa, etteivät ne vaaranna yritysten ja kyberturvallisuuskeskuksen välistä vapaaehtoisuuteen ja luottamuksellisuuteen perustuvaa yhteistyötä kyberturvallisuusuhkia koskevassa havainnoinnissa, tiedon jakamisessa tai kyberuhkiin reagoinnissa.

Suomen suurimpia vahvuuksia on Suomessa toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen halu, kyky ja puitteet kehittää kykyjään huolehtia tietoturvastaan, havaita poikkeamia ja jakaa niistä vapaaehtoisesti tietoa ilman, että tiedonjako vaarantaa niiden liiketoimintaa. Tämä on mahdollista Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen tuen nojalla. Koska ISAC-verkostoissa on satoja yrityksiä, vapaaehtoisesti saatujen tietojen merkitys on suuri. Yhteistyö

yksityisen ja julkisen sektorin välillä on osa kansallista kyberturvallisuutta, kun Suomella on kansainvälisellä tasollakin poikkeuksellinen kyky havainnoida, ennakoida, reagoida ja toipua erilaisista kyberpoikkeamista tai niiden uhista yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa tehdään myös kansainvälisesti, ja tietoa kyberpoikkeamista saadaan myös kansainvälisten luottamusverkostojen kautta. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön malli Suomessa on kansainvälisesti erittäin hyvin toimivaa ja se on käytännössä todettu toimivan eri tilanteissa.

Kyberturvallisuuden kansallinen yhteistyömalli sekä julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö on toimivaa. On erittäin tärkeää turvata jatkossakin edellytykset hyvin toimivalle yhteistyömallille ja vapaaehtoisuuteen ja luottamukseen perustuvalle yhteistyölle, sillä tämä malli luo perustan myös sisäisen turvallisuuden toteutumiselle, kansallinen kyberturvallisuuden tilannekuvalle ja toimintavalmiuksille kyberuhkatilanteissa.

Ministeriö muistuttaa, että digitalisoituneen yhteiskuntamme suojaaminen vaatii jatkuvia investointeja sekä palveluiden ja osaamisen kehittämistä. Ilman kyberturvallisuuden riittävää rahoitusta ja henkilöstöresursseja tavoitteet voivat jäädä toteutumatta.

Liikenne- ja viestintäministeriö näkee mahdollisuuksia edistää selonteossa mainittujen tavoitteiden täyttymistä yhteistyössä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Selonteko tarjoaa vahvan perustan yhteiselle työlle, jonka tavoitteena on rakentaa entistä turvallisempaa ja toimintakykyisempää Suomea.

Lars Dolk
yksikön johtaja

Konserniosasto
Liikenne- ja viestintäministeriö